

Аты-жөнү: _____

2020

№ 1. Кезек кыштакка барып, өрт жөнүндө колхозчуларга кабар бермекчи болду. Этиштин ниет ыңгайын белгиле.

- а) бермекчи болду б) кыштакка барып
в) Кезек барып г) өрт жөнүндө

№ 2. Жоргоchon менен жол жүрбө. Сүйлөмдүн толуктоочун белгиле.

- а) жол б) менен
в) жүрбө г) жоргоchon

№ 3. «көрүү» сөзүнүн синонимин белгилеңиз.

- а) тартуу б) талап
в) кароо г) самоо

№ 4. Асты сызылган сөздөрдүн мүнөздөмөсүн белгилеңиз. Асел, Бермет, Жийде институттун алдынкы студенттери.

- а) зат атооч сөздөрү
б) энчилүү аттар
в) бир өңчөй мүчөлөр, сүйлөмдүн ээлери
г) сүйлөмдүн мүчөлөрү

№ 5. Үндөштүк закону бузулган сөздү белгилеңиз.

- а) үйлөрдөгүлөр б) окуучулар
в) мамлекет г) мектеп

№ 6. Лексикалык маанисине карай терминдин түрүн белгилеңиз: пианино

- а) искусстволук термин
б) спорттук термин
в) музыкалык термин
г) техникалык термин

№ 7. кызыл алма – берилген кошмок сөздүн компоненттеринин ич ара маанилик катышын белгилеңиз.

- а) биринчи компоненти экинчисинин аныктоочу болот
б) ээ, баяндооч болот
в) эч кандай маанилик каршы жок
г) бөлүп кароого болбойт

СУНУШТАЛГАН ТЕКСТТИ КӨҢҮЛ КОЮП
ОКУП, №8-10 ЧЕЙИНКИ ТАПШЫРМАЛАРДЫ
ТЕКСТТИН НЕГИЗИНДЕ АТКАРЫҢЫЗ.

Кыргыздардын байыркы ишеними

(1)Ислам динине чейин эле Орто Азияда ар кандай диний ишенимдер пайда болуп, көчмөндөр арасында жашап келген. (2)Аларга буддизм, зороастризм, христиан, несториан, манихейчилик диндери кирип кеткен. (3)Ал эми байыркы кыргыздардын диний көз караштарына кайрылсак, алар жөнүндө маалыматтар аз. (4)Бирок жазма

булактардын маалыматтарына таянып, байыркы кыргыздардын баштапкы диний ишенимдеринин бири катары тотемдик көз караштарын айтсак болот. (5)Байыркы адамдардын түшүнүгү боюнча тоо-таш, жер-суу, бардык жан-жаныбарлар жандуу делип эсептелген.

(6)Табияттын ар түрдүү жашыруун сырларынан коркуудан ага жүгүнүп сыйынуудан, ар кандай ырым-жырымдар пайда болуп, тотемдик, анемизмдик түшүнүктөр келип чыккан. (7)Тотемдик көз карашта көпчүлүк элдер өздөрүнүн түпкү ата-тегин кандайдыр бир айбандардан чыгарышкан. (8)Тибеттиктер өздөрүнүн түпкү теги катарында маймылды, түрктөр бөрүнү, туфандар итти, сибирлик көп элдер карганы эсептешсе, кыргыз элинин пайда болушун түшүндүрүүдө да тотемдик түшүнүк орун алган. (9)Кыргыз элинин урууларынын аттары, анын пайда болуш тарыхы да тотемизмге байланышкан. (10)Алсак, бугу уруусу мүйүздүү бугу энеден тараган деген түшүнүк эл арасында кеңири тараган. (11)Кыргыз элинин турмушунда мал чарбачылык чоң роль ойногондугуна байланыштуу тотемдик түшүнүктөр кеңири өрчүгөн. (12)Ойсул ата, Чычаң ата, Заңги баба, Чолпон ата, ал эми дыйканчылыкта Баба дыйкан деген сөздөр элдик ырларда да кеңири орун алган.
(Смайылова С. М.)

№ 8. Тотемдик түшүнүктөрдүн кыргыз элинин турмушунда өнүгүш себептерин белгилеңиз.

- а) Кыргыз элинин турмушунда мал-чарбачылык чоң роль ойногондугуна байланыштуу
а) Тоо-таш, жер-суунун жандуулугуна ишенгендиктен
в) Өздөрүнүн байыркы ата-тегин жаныбарларга байланыштыргандыктан
г) Ислам дининин Орто Азияга тарагандыгынан улам.

№ 9. 3-сүйлөмдөгү «аз» деген сөздү кайсы сөз менен алмаштырсак мааниси өзгөрүүсүз калат.

- а) сейрек б) бир гана
в) кичинекей г) чакан

№ 10. Жогоруда берилген тексттин негизги оюн берген сүйлөмдү белгилеңиз.

- а) Табияттын сырларынан коркуу адамдардын диний ишенимдерин ойлоп табуусуна алып келген.
б) Байыркы кыргыздардын диний ишенимдеринин элдик ырлардан орун алышы.
в) Кыргыз элинин турмушунда мал чарбачылык чоң роль ойногондугуна байланыштуу.
г) Ислам динине чейинки кыргыз элинин башынан кечирген диний ишенимдери.